

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 2. An, & quando debitor ex causa sufficiente excusatur à restitutione
Statim facienda, debeat postea ultra debitum ipsum restituere
detrimentum lucri cessantis, vel damni emergentis, quod ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

ves est, & statum ampliorem obtinuit, quia aliena occupavit, vel retinet, non ideò excusatur à restitutione, quòd cadere debeat à statu, quem injustè possidet, ut notat Lugol. c. non enim fas est retinere alienum, malè partum, invito eo, ad quem id pertinet, ut quis conservet suum statum.

Sicut autem notabile, & grave detrimentum proprium in bonis externis excusat ab obligatione restituendi statim: ita majori cum ratione notabile detrimentum in bonis altioris ordinis, ut in fama, vita, corporis salute, excusabit.

Ex suprà dictis infertur, non excusari debitorem ob detrimentum solum lucri cessantis, eò quòd si debitor non statim restituat alienum, sed differat restitutionem in aliud tempus, multum ex re aliena sit lucraturus, ut advertunt citt. DD. quoniam id non est detrimentum pati in rebus suis propriis, sed in eo, quòd non lucretur rebus alienis, invito eo, ad quem spectant, utpote qui non debet consentire dilationi solutionis solùm, ut debitor lucretur.

III Ad 2. Q. non obligari debitorem justè tunc differentem restitutionem ad illa damna Creditori compensanda suaderi potest inde, quòd debitor ad ea refarcienda neque teneatur ex injusta acceptione, cum ita differendo non peccet;
R. P. Leonardelli Soc. Jes.

neque ex parte rei acceptæ; cum detrimentum, quod Creditor ex illa dilatione passus est, ad ipsum non pervenerit: ergo ex nulla radice tenetur.

Cajetanus q. 62. a. 8. respondet sub distinctione, & siquidem debitor restitutionem distulit ad vitandum damnum proprium in bonis fortunæ, teneri ad compensanda damna creditoris; secus si restitutionem distulit, ut vitaret damnum in bonis Ordinis Superioris, ut in fama, honore, aut corpore.

Molina verò. D. 754. n. 3. cum Navarr. & aliis censet in utroque eo casu teneri debitorem ex tacito pacto compensare Creditori detrimentum illi ex ea restitutionis dilatione secutum; quia æquitas non patitur, ut debitor velit, alienum retinendo, quod jam ex justitia debet, evitare damnum proprium cum creditoris jactura, & detrimento; adeoque, ut licitè possit velle dilationem illius, quod ex justitia jam nunc debet solvere, necesse est, ut id volendo velit etiam suscipere in se onus refarciendi alteri minus damnum, si quod inde passus fuerit.

Sententia hæc videtur satis probabilis; si enim alteruter ex dilatione restitutionis, debitor, vel creditor, damnum pati debeat, potior debet esse conditio creditoris innocentis; quàm debitoris, sal-

Q

sal-

saltem cum æquali damno, vel si notabiliter majus sit damnum debitoris, ut minus creditoris compenset. Unde

Ad rationem in contrarium responderi potest, etsi debitor ad id non teneatur ex radice injustæ acceptionis, aut rei acceptæ, teneri tamen ex tacito pacto, & sub conditione, sub qua solum licitè potuit velle eam restitutionis dilationem; quod si ab initio voluit eam dilationem absque tali pacto, & conditione, injustus fuit, ita eam volendo cum damno, & præjudicio Creditoris, sicque tenebitur ex radice injustæ acceptionis; uti etiam quando fuit debitor ex delicto; nam debitor ex delicto, cum culpabiliter sit causa totius damni secuti, etiamsi illud postea fortuito sequatur, totum debet restituere, cum totum ex ejus delicto primo ortum habuerit: imò & debitor ex contractu, quando fuit in mora culpabili solvendi, quia tunc postea censetur debitor ex delicto, & tenebitur ad damna postea secuta, sicut alii debitores ex delicto.

Notat autem hinc Lug. *D. 18. S. 2*, in praxi plerumque excusari debitores à restitutione damni emergentis, vel lucri cessantis creditori facienda ex eo capite, quòd dilatio solutionis non fuerit peccatum mortale contra justitiam, sive quia non poterant debito tempore sol-

vere, sive quia non adverterunt, sive quia bona fide putarunt creditorem non esse graviter invitum circa dilationem pro eo modico tempore; non enim solent creditores adeò exacti & rigidi esse contra debitores, ut velint in solvendis debitis eos statim sub mortali obligare ad præstandam solutionem: imò indecorum censetur Creditoribus ita urgere debitores, ut inducias aliquas non concedant, ut commodè possint satisfacere. Ut adeò sæpè possint excusari à culpa gravi in dilatione solutionis, quando bona fide putant creditores scientes, & potentes urgere, & tamen non exigentes debitum, non velle uti toto suo jure & obligare sub mortali ad non differendam solutionem.

Supponit autem hinc citt. *D. quòd D. 8. S. 5*. cum pluribus aliis docet, ex culpa veniali non dari obligationem restituendi ex delicto damnum grave.

Ad 3. *Q. an debitor morosus*, ¹¹² quando est in mora culpabili solvendi, & ideò creditor cogitur accipere pecuniam, & solvere interesse, monendus sit à creditore, antequam pecuniam accipiat cum interesse, ad hoc, ut teneatur in conscientia solvere interesse, quod ob ejus moram solvere cogitur Creditor; an à id in conscientia teneatur, etiamsi à creditore non fuerit prius de eo monitus?

Re-